

**Årsrapport 2016
for
Foreldreutvalget for barnehager
og
Foreldreutvalget for
grunnsopplæringen**

Forord

Årsrapporten for 2016 for Foreldreutvalget for barnehager (FUB) og Foreldreutvalget for grunnopplæringen (FUG) følger føringene i tildelingsbrevet for 2016. Årsrapporten skal gi Kunnskapsdepartementet et realistisk bilde av utvalgenes arbeid og måloppnåelse i året som har gått.

I kapittel I gir kontorsjef Gro Hexeberg Dahl overordnede vurderinger over resultater for begge utvalgene og utfordringer fremover.

Kapittel II inneholder en beskrivelse av virksomheten og hovedtall.

Kapittel III er årsrapportens hoveddel og den mest omfattende delen. Her beskrives årets aktiviteter og resultater for begge utvalgene og sekretariatet. Her ligger også redegjørelsen for ressursbruk for FUB og FUG i 2016.

Kapittel IV beskriver styring og kontroll av virksomheten.

Kapittel V skisserer fremtidsutsikter.

Kapittel VI presenterer årsregnskapet.

Innholdsfortegnelse

Forord	2
Innholdsfortegnelse	3
Kapittel I Leders beretning	4
Kapittel II Introduksjon til virksomheten og hovedtall	5
FUBs virksomhet.....	5
FUGs virksomhet	5
Sekretariatet, ansatte, årsverk og lokalisering.....	6
Nøkkeltall fra regnskapet	6
Kapittel III Årets aktiviteter og resultater	7
Årsrapport FUB 2016.....	7
1. Være høringsinstans og rådgivende organ for Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet i saker som gjelder samarbeidet mellom barnehage og hjem.....	8
2. Gi informasjon og veiledning til foreldre, de ansatte i barnehagene og barnehageeiere om verdien av samarbeid mellom barnehage og hjem.....	9
3. Samarbeide med aktuelle aktører i saker der det er viktig at foreldreperspektivet er til stede ...	11
Del 2 FUGs virksomhet i 2016	13
Del 3 Sekretariatets virksomhet i 2016	20
Redegjøring for ressursbruken av tildelte midler på kap. 221 2016	23
Kapittel IV Styring og kontroll i virksomheten	26
Virksomhetens overordnede vurdering av styring og kontroll	26
Vesentlige forhold ved styring og kontroll	26
Fellesføringer.....	26
Andre krav til årsrapporten	28
Kapittel V Vurdering av framtidsutsikter	30
Kapittel VI Årsregnskap	31
Ledelseskommentar til årsregnskapet 2016	31
Prinsippnote årsregnskapet	32
Bevilgningsrapporteringen	32
Artskontorapporteringen	33
Vedlegg	34

Kapittel I Leders beretning

Gode barnehager og skoler er avgjørende for at barn og unge skal oppleve en god oppvekst og rustes til å påta seg oppgaver i yrkesliv, samfunnsliv og fritid. Gode barnehager og skoler er også en forutsetning for familienes livssituasjon gjennom barnas oppvekst. Begge foreldreutvalgene skal arbeide for godt samarbeid mellom foreldrene, barnehagen og skolen. Vi har barnet, barnets tilbud og barnets utviklingsmuligheter i fokus. Alle barn skal oppleve trygghet og trivsel, utvikling og læring. Utvalgene skal bidra til å styrke kvaliteten i norsk utdanningssektor gjennom å fremme en åpen og trygg dialog mellom barnehagen/skolen og hjemmene. Dette er en viktig og høy målsetting. Men det er komplekse forhold som bidrar til å nå disse målene og det er ikke åpenbart at det er vår innsats som gir resultatene. Vi må stille oss spørsmål om våre tiltak er riktige. Har vi gjennomført oppgavene på en god måte? Bidrar vi til å nå disse høye og sentrale målene?

Undersøkelser viser at et nært og tillitsfullt samarbeid fremmer barnas trivsel og læring, men utvalgene erfarer at det er stor variasjon i hvordan foreldre opplever samarbeidet med barnehagen og skolen. Derfor ser vi at vi vil måtte arbeide videre for godt samarbeid i årene som kommer. Nye foreldre får barn i barnehage og skole, og samarbeidet må etableres igjen og igjen.

2016 har vært et spennende år med mange oppgaver. Foreldreutvalget for barnehager og Foreldreutvalget for grunnopplæringen har vært deltakere på mange arenaer. Utvalgene opplever at vi gjennom dette året har vært en tydelig foreldrestemme og gjort FUB og FUG mer synlig. Dette er nødvendig for at foreldre skal bruke oss og utvikle samarbeidet de har i sin barnehage og skole.

FUBs hjertesaker er mobbing i barnehagen, kvalitet i barnehagen og overganger. Disse temaene har også dette året vært løftet høyt og vi er tilfredse med at disse sakene også er sentrale temaer for departementet og andre aktører i sektoren. For å nå ut til flere foreldre valgte FUB i 2016 å avholde tre regionale konferanser med temaet "Gode barnehager for alle barn?". Konferansene ble avholdt i Tromsø, Bergen og Kristiansand.

Det sittende FUG-utvalget har hatt sitt første utvalgsår. De har vist stort engasjement for sine prioriterte saker. Disse sakene er læringsmiljø - herunder forebygging og håndtering av mobbing, tilpasset opplæring, spesialundervisning, lærerutdanning og rektorutdanning, opplæring av foreldre, rådsorganene i skolen og gratisprinsippet. For at så mange foreldre som mulig skal få bedre samarbeid med sin skole har FUG valgt å treffe skoleeiere gjennom samlinger som er arrangert av Fylkesmennene. Her ble materiell til bruk for rektor og FAU-leder presentert og det ble anbefalt å informere kommunens rektorer og å ta materialet i bruk.

FUG har feiret 40 års jubileum. Det har i den anledning blitt produsert et hefte som beskriver aktivitetene i de 40 årene utvalget har eksistert. FUG har arbeidet for et godt samarbeid mellom foreldre og skolen i årene som har gått, men nye foreldre kommer til skolen med sine barn og det må vedvarende gjøres en innsats for å få etablert det gode samarbeidet.

Gro Hexeberg Dahl

Gro Hexeberg Dahl
kontorsjef

Kapittel II Introduksjon til virksomheten og hovedtall

FUB og FUG skal ivareta foreldrenes interesser i barnehage og skole og arbeide for et godt samarbeid til beste for alle barn og unge.
Foreldreutvalgene er underlagt Kunnskapsdepartementet.

Utvalgene skal gi råd til Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet.
Utvalgene skal gi råd og veiledning til foreldre og ansatte i barnehage og skole.
Utvalgene skal samarbeide med aktuelle aktører innen barnehage- og skolefeltet

Viktige sammenhenger i utvalgenes resultatkjede.

9.6 årsverk. Kr. 14.780.000 i samlet tildeling.	Vedlikeholde og utvikle kunnskap om hjem–barnehage/ skole-samarbeid. Gjøre kunnskapen Tilgjengelig.	Høringsuttalelser. Foredrag. Rådgiving. Kurs og konferanser. Hjemmesider og Publikasjoner.	KD og U.dir. har kunnskap om foreldres synspunkter. Foreldre og ansatte i barnehage/skole har kunnskap om samarbeid og betydningen av samarbeid. Sentrale aktører har kunnskap om betydningen av samarbeid med foreldre.	Bedre samarbeid mellom foreldre og barnehage/skole. Bedre barnehager og skoler. Bidra til barn og unges økte trygghet, trivsel og læring. Bidra til å utjevne sosiale forskjeller.
--	--	--	--	---

FUBs virksomhet

Medlemmer i Foreldreutvalget for barnehager i perioden 2015–2018

Marie Skinstad-Jansen, leder
Espen Agøy Hegge, nestleder
Honoratte Muhanzi Kashale, medlem
Yngvar Natland, medlem
Miriam Paulsen, medlem
Hege Tegler, medlem
Audun Fiskum, varamedlem

I løpet av 2016 er det avholdt 5 utvalgsmøter.

FUGs virksomhet

Medlemmer i Foreldreutvalget for grunnopplæringen i perioden 2016–2019

Gunn Iren Müller, leder
Ole Petter Østerbø, nestleder
Ubah Aden, medlem
Rune Benonisen, medlem

Henrik Gaup, medlem
Lise Lundh, medlem
Elin Refsland, medlem
Benedicte Mælan, varamedlem
Jan-Erik Wikdahl, varamedlem

I løpet av 2016 er det avholdt 5 utvalgsmøter.

Sekretariatet, ansatte, årsverk og lokalisering

Det er 10 personer ansatt i sekretariatet. Ingen nye er ansatt i 2016.

Ansatte i sekretariatet har vært:

Torill Braaten, seniorrådgiver
Gro Hexeberg Dahl, kontorsjef
Kjersti Falck, rådgiver (60 %)
Anne Føskerud, seniorkonsulent
Åse-Berit Hoffart, seniorrådgiver
Gøril B. Lyngstad, seniorrådgiver
Joachim Majambere, seniorrådgiver
Anne D. Nilsen, seniorrådgiver
Lou Cethrin Norreen, seniorrådgiver
Turid Reiche, seniorkonsulent

Sekretariatet ligger i Oslo og er samlokalisert med Utdanningsdirektoratet.

Nøkkeltall fra regnskapet

Antall årsverk	10
Samlet tildeling	14.780.000
Utnyttelsesgrad	90 %
Driftsutgifter	13.344.572
Lønnsandel av driftsutgifter	0,6
Lønnsutgifter per årsverk	800.900

Kapittel III Årets aktiviteter og resultater

I kapittel III beskrives kjernen i foreldreutvalgenes faglige rapportering. Her gjøres rede for hvordan føringene i Prop.1 S (2015-2016) og tildelingsbrevet er fulgt opp.

Årsrapport FUB 2016

FUB er et selvstendig rådgivende organ for Kunnskapsdepartementet i saker om samarbeid mellom barnehage og hjem.

Mål:

FUB skal arbeide for et godt samarbeid mellom barnehage og hjem og ivareta foreldrenes interesser i barnehagesammenheng. Samarbeidet mellom barnehage og hjem skal bidra til at alle barn i barnehage får et best mulig tilbud og en god overgang fra barnehage til skole.

Innledning

Foreldreutvalget for barnehager har lagt bak seg nok et aktivt utvalgsår. Sittende utvalg er nå halvveis i sin utvalgsperiode.

Etter mer enn 6 års virksomhet kan det se ut til at FUB er godt kjent blant aktører på feltet og aktuelle samarbeidsparter. Mange henvendelser tyder på at FUB også er allment kjent både blant media og i målgruppen. FUB markerer seg med synspunkter i media og ved deltagelse i debatter.

FUB inviteres stadig til å delta i nye arbeidsgrupper og annet samarbeid. FUB blir i økende grad forespurt om å holde foredrag for eksterne aktører og i 2016 holdt FUB totalt 59 foredrag, primært i barnehager, men også på høgskoler, for kommuner og på konferanser.

Det har vært et år med mye reisevirksomhet og fortsatt økning i antall henvendelser fra foreldre og barnehager om å holde foredrag. Det er spesielt innenfor tre temaer FUB holder foredrag, disse er:

- *Betydningen av samarbeid mellom hjem og barnehage*
- *Foreldrenes medbestemmelse* (om foreldreråd og SU og lokale foreldreutvalg)
- *Mobbing i barnehagen.*

I 2016 er det spesielt sistnevnte tema som er hyppig etterspurt. FUBs inntrykk er at både foreldre og barnehageansatte har behov for mer kunnskap og kompetanse om mobbing.

FUB gir råd og informasjon på telefon eller e-post og i 2016 var det mer enn 330 henvendelser til FUB. Det er flest foreldre som henvender seg, men også ansatte i barnehage eller administrasjonen av barnehager tar kontakt.

I året som har gått har en tredjedel av henvendelsene omhandlet bekymring og utfordringer i forhold til samarbeidet med de ansatte. Mange henvendelser gjelder også spørsmål om hvordan foreldrene konkret skal organisere seg med foreldreråd, samarbeidsutvalg og lokale FUB.

FUB opplever at det er et behov for økt kunnskap og kompetanse blant barnehageledere om foreldrenes rett til medbestemmelse i barnehagen, samt hvordan avdekke, forebygge og stoppe mobbing blant barnehagebarn.

Våre hjertesaker mobbing, kvalitet og overganger har vært løftet høyt og vi er tilfredse med at disse sakene også er sentrale temaer for departementet. Temaene belyses i tillegg med jevne mellomrom i media.

FUB arbeider målrettet med sine hovedsaker om barnehage. Sakene om å få på plass en lovbestemt bemanningsnorm, økt pedagognorm og å sikre en jevnere kvalitet i alle barnehager, er spesielt viktige for oss. Dette året har vi også løftet temaet "tilvenning" spesielt ved flere anledninger og anbefalt lengre tilvenningstid ved oppstart i barnehagen. FUB har i tillegg utarbeidet et prinsippnotat om det samme temaet.

FUB ser fram til innføring av ny rammeplan for barnehager i 2017, og håper at regjeringen snart får på plass en nasjonal bemanningsnorm og krav om økt pedagogbemanning i barnehagen.

Arbeidet med å få oversatt FUBs skriftlige materiell har fortsatt i 2016, og det aller meste av det skriftlige materialet FUB har utgitt til nå er oversatt til nynorsk, samisk og de fem best benyttede språkene i Norge; arabisk, engelsk, polsk, somali og urdu. Oversettelsesarbeidet fortsetter parallelt med utarbeidelsen av nytt materiell.

I året som har gått har FUB utarbeidet et nytt hefte: *Å fremme felles interesser til barnets beste* som spesielt legger vekt på arbeidet i foreldreråd og samarbeidsutvalg,.

FUB samarbeider med flere aktuelle aktører. I 2016 har FUB utarbeidet en presentasjon i samarbeid med Bufdir basert på heftet *Barn og Brudd*. Presentasjonen skal kunne benyttes av barnehagestyrere i sitt arbeid med å styrke personalet i møte med familier i brudd.

Dette året er det avholdt fem utvalgsmøter. Møtet i mai ble holdt Tromsø hvor det spesielt ble lagt opp til kunnskapsdeling om det samiske tilbudet. Utvalget hadde møte med ansatte ved barnehageetaten i Tromsø kommune og studiebesøk i den samiske barnehage. Dette året har også utvalget valgt å invitere foredragsholdere til møtene for å få økt kunnskap om barn med behov for ekstra hjelp.

Utvalgsmøtet i september ble holdt i Stockholm, hvor utvalget gjennomførte et studiebesøk og møte med både Barnverket, Skolverket, to barnehager og forskere ved Sødertorns Høgskola. Foreldresamarbeid og nattåpen barnehage var blant temaene FUB fikk anledning til å studere på denne turen.

Høsten 2016 arrangerte FUB tre regionale foreldrekonferanser "*Gode barnehager for alle barn?*".

2016 har vært et aktivt og godt arbeidsår for FUB.

Faste oppgaver

1. Være høringsinstans og rådgivende organ for Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet i saker som gjelder samarbeidet mellom barnehage og hjem

FUB har ved flere anledninger bidratt med synspunkter i aktuelle saker til Departementet og Utdanningsdirektoratet:

- 15. januar 2016 signerte Leder Marie Skinstad-Jansen ny Partnerskapsavtale mot mobbing
- 21. januar inviterte embetsverket til seminar for utvalget.
- FUB har hatt møter med politisk ledelse i Kunnskapsdepartementet og flere andre møtepunkter i løpet av året, for eksempel en pressekonferanse om mobbing i barnehagen i en barnehage i Oslo. FUB har også hatt flere møtepunkter med Utdanningsdirektoratet.
- Kontorsjef har i tillegg regelmessig kontaktmøter med embetsverket i Kunnskapsdepartementet.

FUB besvarer alle høringsinnspill fra Kunnskapsdepartementet og Udir som er av relevans for utvalget, og får på den måten formidlet foreldrenes synspunkt og meninger på nasjonalt nivå.

FUB tar dessuten initiativ til møter med offentlig sektor, for å diskutere saker FUB er både engasjert i og opptatt av. FUB benytter seg dessuten av media og andre offentlige kanaler for å gjøre sin mening kjent.

- Høringer og meldinger 2016
 - Nasjonal faglig retningslinje for helsestasjonen 0-5 år
 - Statsbudsjettet for 2017
 - Forslag til endringer i forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager
 - Varige dispensasjoner for pedagogiske ledere og styrere
 - Meld. St. 19 Tid for lek og læring
 - Prop. 33 L (2015–2016) Endringer i barnehageloven (tilsyn m.m.)
 - Kortere ventetid på barnehageplass
 - Barn med særlige behov

Konklusjon: FUB besvarer alle høringsinnspill fra Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet som er av relevans for utvalget, og får på den måten formidlet foreldrenes synspunkt og meninger på nasjonalt nivå. FUB deltar i møter og andre arrangementer hvor vi gis rom til å delta og får gjennom det mulighet for at foreldreperspektivet skal komme frem i mange og svært varierte saksfelt. I tillegg tar utvalget initiativ til møter for å diskutere saker som FUB er både engasjert i og opptatt av. Gjennom dette arbeidet får FUG formidlet foreldres syn på sentrale saker i utdanningssektoren. Måloppnåelsen vurderes som god

2. Gi informasjon og veiledning til foreldre, de ansatte i barnehagene og barnehageeiere om verdien av samarbeid mellom barnehage og hjem

FUB har i 2016 mottatt 331 henvendelser på telefon og e-post, av disse henvendelsene var 161 på telefon og 170 på e-post. Dette er noen færre henvendelser enn fjoråret, noe som sannsynligvis har sammenheng med at å arrangere tre regionale konferanser høsten 2016 innebar mindre tilgjengelighet på kontoret. Temaene som flest henvender seg om er som følger:

- Samarbeidsproblemer mellom hjem og barnehage
- Foreldrenes rett til medvikning og spørsmål om rådsorgan (foreldreråd, samarbeidsutvalg og lokale FUB)
- Barnehagetilbudet (foreldrebetaling, barnehage plass etc)
- Mobbing og mistriivsel
- Spesialpedagogisk hjelp

I tillegg gir FUB råd til foreldre som tar kontakt av mer uformell karakter for eksempel når FUB holder eksterne foredrag og/eller deltar på eksterne møter og seminarer med foreldre og fagansatte til stede. Dette gir en nærhet til brukerne som for FUB er unik, bl.a. i forhold til å bli kjent med hva foreldre og ansatte er opptatt av og hva som oppleves som utfordrende i samarbeidet mellom hjem og barnehage.

FUB har holdt til sammen 59 foredrag på ulike arenaer for det meste i kommuner og i barnehager, høgskoler og fylkesmenn. FUB har også holdt foredrag på større barnehagekonferanser. Temaer har for det meste vært mobbing i barnehagen. Både fokuset på mobbing i barnehagen og etterspørselen etter foredrag om dette temaet har økt kraftig dette året: Hele 44 av foredragene har hatt mobbing som tema. Andre temaer vi har snakket om er

samarbeidet hjem – barnehage og om lokale foreldreutvalg. Foredragene holdes primært av sekretariatet, men også av utvalgsmedlemmene.

I stedet for den tradisjonelle foreldrekonferansen, valgte utvalget i år å arrangere regionale konferanser:

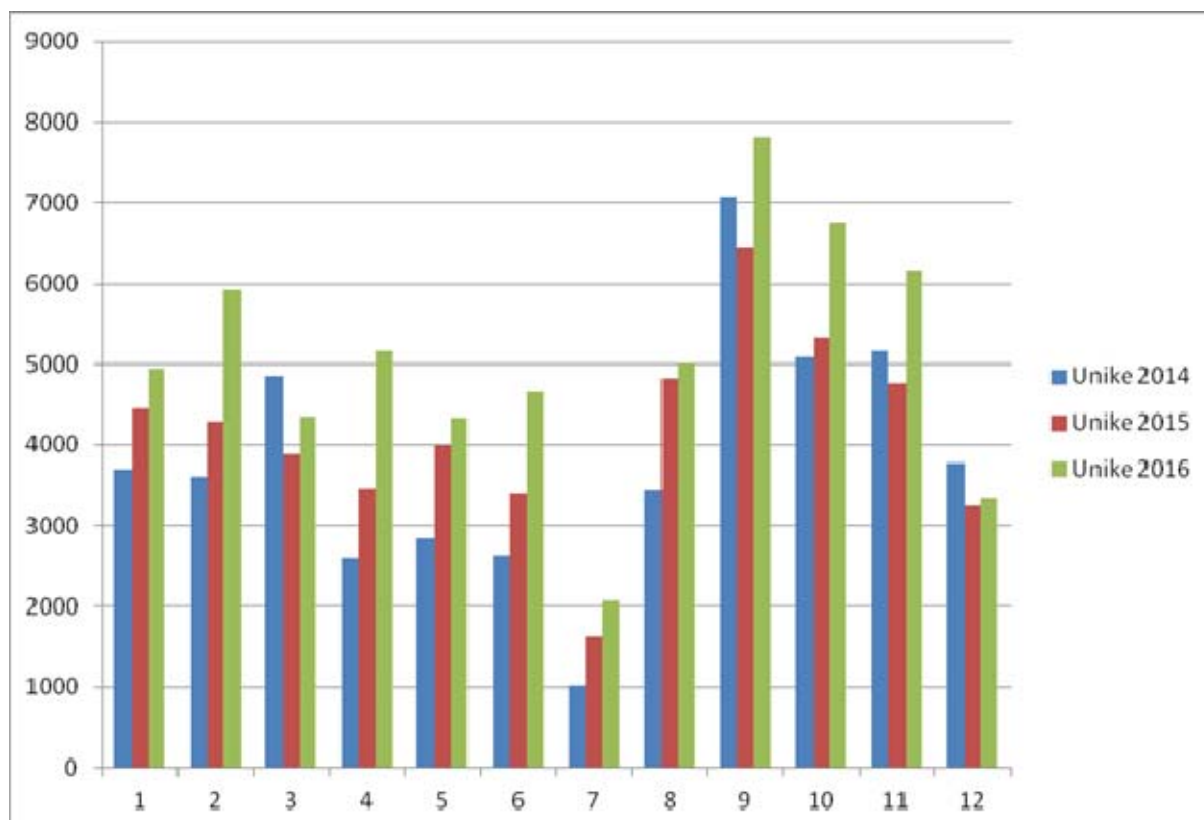
- 21. oktober i Tromsø
- 4. november i Kristiansand
- 18. november i Bergen

Tittelen på konferansene var: *Gode barnehager for alle barn?* Hovedmålet med konferansene var å øke foreldreengasjementet og gi motivasjon til det betydningsfulle samarbeidet mellom hjem og barnehage/skole. Innholdet var et foredrag om mobbing i barnehage og et om kvalitet for de yngste barna. Kulturinnslag med sang både av yngre barn og ungdom og workshop/gruppearbeid var også en del av konferansen.

Hovedforedragsholdere var Ingrid Lund, Marianne Godtfredsen, Mai Brit Helgesen og Ellen Os fra prosjektet Blikk for barn. Utvalgsmedlemmene deltok både med planleggingen og gjennomføringen av konferansene. Tilbakemeldingene fra deltagerne på konferansen var positive, men det ble dessverre ikke så mange deltakere som vi håpet på.

FUBs nettside har hatt økning i trafikk i alle årets måneder og totalt med over 900 flere brukere. Dette er i tråd med målene i nettstrategien. Nettsiden oppdateres stadig med nyhetsstoff om FUB og relevant informasjon om barnehage. Arbeidet med et nytt og mer brukervennlig design ble påbegynt i 2016.

Nett-trafikk til fubhg.no 2014-2016:

FUB sender ut nyhetsbrev ca. annenhver måned.

FUB har deltatt med stands på samtlige lærerstevner i 2016: Kristiansand 20.10. Østlandske 4.-5.11. og Rogaland 18.11.

FUB opplever å være tilgjengelig for alle foreldre og ansatte som tar kontakt, både på telefon og mail, men også i det direkte møtet med brukerne når FUB holder sine presentasjoner og foredrag i barnehager og kommuner.

FUB er og har vært opptatt av å gjøre seg kjent, og er aktive både på Facebook og Twitter, men også ved å sende ut egenprodusert materiell til fylkesmenn, kommuner, barnehager og foreldre. FUB ser at antall henvendelser er stabilt.

FUB har i tillegg til mange utspill på sosiale medier også hatt flere oppslag i aviser, radio og TV.

Siden FUB fremdeles er et forholdsvis nytt utvalg og tiden som barnehageforeldre er kort, vil vi fortsette å ha et målrettet arbeid med å gjøre FUB kjent.

FUB får positive tilbakemeldinger om at FUB er til nytte og at FUB budbringer foreldrenes stemme fra personer som ringer oss og møter oss når vi er ute på ulike oppdrag. Vi har også opprettet en knapp på hjemmesiden hvor brukerne kan gi FUB tilbakemeldinger. Denne muligheten for tilbakemeldinger er hittil lite benyttet.

Konklusjon: FUB opplever å ha vært tilgjengelig for foreldre og ansatte som tok kontakt i 2016, både på telefon og e-post. I tillegg har det vært direkte kontakt når FUB har holdt sine presentasjoner og foredrag. Informasjon om samarbeid mellom foreldre og barnehagen blir på denne måten gitt til mange i målgruppen. FUB er og har vært opptatt av å være aktive ved å formidle informasjon gjennom tradisjonelle medier, sosiale medier og gjennom hjemmesiden. Mange kanaler øker muligheten for å nå flere i målgruppen.

FUB mener at aktivitetene som har vært gjennomført bidrar til måloppnåelse.

3. Samarbeide med aktuelle aktører i saker der det er viktig at foreldreperspektivet er til stede

FUB har i året som er gått videreutviklet og utvidet samarbeidet med relevante aktører. FUB har faste møter med NAFO, Utdanningsforbundet og Barneombudet. I tillegg har utvalget regelmessig kontakt med Bufdir, Fagforbundet, PBL, KS, Voksne for barn, Unicef og Trygg Trafikk.

FUB synes at møter med kommuner og fylkesmenn er viktige fora å være i, fordi utvalget når mange, samt møter nivået som har myndighet og makt på barnehageområdet. I tillegg når FUB fram til de som faktisk har direkte kontakt med barnehageområdet, for eksempel barnehagesjefer og styreere.

I 2016 har FUB deltatt i følgende i arbeids- og referansegrupper:

- Referansegruppe for rammeplanen for barnehager: Leder Marie Skjinstad Jansen
- Arbeidsgruppe for Partnerskap mot mobbing(PMM): Seniorrådgiver Lou Cathrin Norreen
- Referanse gruppe for kvalitet i barnehagen (KIB): Seniorrådgiver Lou Cathrin Norreen
- Universitets- og høgskolerådet: Kontorsjef Gro Hexeberg Dahl
- Referansegruppe for forskningsprosjektene i regi av Høgskolen i Oslo og Akershus (fra 2013):

- *GoBaN*
- *Blikk for barn*

Leder Marie Skinstad Jansen og seniorrådgiver Åse-Berit Hoffart

- Utdanningsdirektoratets råd for likeverdig utdanning (URLU): Utvalgsmedlem Hege Tegler, varamedlem: seniorrådgiver Åse-Berit Hoffart
- Gruppe som velger ut *Årets forbilde*: Utvalgsmedlem Honoratte Muhanzi Kashale
- Arbeidsgruppe for Samisk konferanse og samisk foreldrenettverk: Utvalgsmedlem Miriam Paulsen
- Sametingsrådet: Utvalgsmedlem Miriam Paulsen
- Bufdirs råd for forebygging og foreldrestøtte: Leder Marie Skinstad Jansen
- Nasjonal rådgivningstjeneste for barnehage- og skoleanlegg: Utvalgsmedlem Yngvar Natland, stedfortreder seniorrådgiver Åse-Berit Hoffart)
- Arbeidsgruppe i samarbeid med Bufdir i utarbeidelsen av en veileder for barnehageansatte om "Barn og brudd": Seniorrådgiver Lou Cathrin Norreen
- Nettverket for medbestemmelse i oppveksten(NEMIO): Seniorrådgiver Lou Cathrin Norreen(for FUB)
- Referansegruppe, FAFO: Foreldreveiledning-virker det? Seniorrådgiver Åse-Berit Hoffart
- Referansegruppe for *Foreldrehverdag* (Foreldreveiledning på nett, ICDP): Seniorrådgiver Åse-Berit Hoffart.
- Referansegruppe for implementering av rammeplanen og kompetansestrategien: Seniorrådgiver Åse-Berit Hoffart

I noen av gruppene strekker arbeidet seg over flere år slik som for eksempel PMM, mens andre grupper dannes for kun en kortere periode.

FUB har opparbeidet seg et bredt kontaktnett på overordnet nivå og på landsbasis med aktuelle og relevante aktører. Flere av aktørene har FUB inngått konkrete samarbeidsprosjekt med både på kortvarig og langvarig basis. FUB opplever i tillegg å ha etablert et mangfoldig nettverk som tas i bruk i forskjellige sammenhenger, og at også nettverket tar i bruk FUB når dette er aktuelt. For eksempel arrangerte FUB en workshop med styrere i forkant av utgivelse av ny brosjyre om Forelderåd og samarbeid, *Å fremme felles interesser til barnas beste*. FUB mener at resultatmålet om å samarbeide med aktuelle aktører i forbindelse med foreldreperspektivet langt på vei er oppnådd.

Konklusjon: Gjennom sitt konstruktive samarbeid med aktuelle aktører, har FUB diskutert saker der det er viktig at foreldreperspektivet er til stede. FUB mener at resultatmålet om å samarbeide med aktuelle aktører i forbindelse med foreldreperspektivet langt på vei er oppnådd.

Oppsummering

FUB har i 2016 gjennomført sitt andre utvalgsår. Utvalget er nå halvveis i sin utvalgsperiode og ser fram til å fortsette arbeidet med viktige barnehagesaker.

Antall henvendelser er relativt stabilt og aktivitet for øvrig viser et sterkt engasjement hos foreldrene, spesielt temaet om bemanning og kvalitet i barnehagen. Mange steder i landet dannes det lokale foreldreutvalg som er viktige pådrivere i barnehagesaker i kommunene. Utvalget har også dette året hatt en høy aktivitet og mobbing i barnehagen har vært den saken FUB har markert seg mest med.

Utvalgsmedlemmene har vært aktive og FUB har markert seg godt med sitt arbeid. FUB opplever å utnytte ressursene vi har til rådighet på en god og effektiv måte og at en variert og fleksibel arbeidsform gjør at vi kan nå flest mulig. FUB vurderer også andre muligheter for hvordan vi framover kan nå flere, enten ved å presentere saker via nettet eller ved å samarbeide med andre som er opptatt av de samme sakene som oss.

Del 2 FUGs virksomhet i 2016

I brev om tildeling for 2016 heter det om FUGs ansvar og hovedoppgaver:

FUG er et selvstendig rådgivende organ for Kunnskapsdepartementet i saker om samarbeid mellom hjem og skole og er forankret i opplæringslova §11-9 *Foreldreutvalet for grunnopplæringa* og i forskrift til opplæringslova §20-2 *Foreldreutvalet for grunnopplæringa*. Mandatet omfatter grunnskolen og det første året i videregående opplæring.

Mål

FUG skal arbeide for godt samarbeid mellom hjem og skole og skal ivareta foreldrenes interesser i skolesammenheng. Samarbeidet mellom hjem og skole skal ha eleven i fokus og bidra til eleven sin faglige og sosiale utvikling.

Innledning

Foreldreutvalget for grunnopplæringen har gjennomført sitt første utvalgsår med høy aktivitet. Utvalget får henvendelser fra ulike media og foreldrenes synspunkter er etterspurte. Utvalget blir også bedt om å delta i debatter, på konferanser og ulike referansegrupper og arbeidsgrupper. Dette setter vi stor pris på, det gir muligheter for å markere foreldre som en viktig aktør i utdanningssektoren.

FUG får også henvendelser fra skoler og foreldre om å holde foredrag, Det mest etterspurte temaet er hjem-skole-samarbeid. Dette er oppgaver vi setter stor pris på, det er en mulighet til å gjøre FUG kjent og bidra til bedre samarbeid.

Rådgivingen vi gir til foreldre som henvender seg på telefon og e-post er en viktig oppgave. FUG får innsyn i hvordan samarbeidet fungerer ute i sektoren og den enkelte familien får råd om hvordan de kan komme videre i fastlåste og vanskelige situasjoner. Vi vet at disse henvendelsene ikke tegner et fullstendig bilde av situasjonen, men det gir oss signaler om hvilke områder som har behov for oppmerksomhet.

Det er på bakgrunn av signaler fra foreldre at FUG har valgt rådsorganene i skolen som ett av sine prioriterte områder. FUG ønsker at foreldre skal være en viktig samarbeidspartner for skolene. Da må rådsorganene være en arena for godt samarbeid. Derfor har utvalget bedt Fylkesmennene om å få delta på deres samlinger for skoleeiere, der har vi formidlet betydningen av samarbeidet med foreldre og gitt et bidrag til hvordan skolene kan utvikle samarbeidet.

Utvalget er opptatt av at skolens ansatte skal ha god kompetanse på foreldresamarbeid. Derfor er også lærer- og rektorutdanningene et prioritert område. Dette arbeidet må fortsette i 2017 og er vesentlig å se i sammenheng med utviklingen av en ny femårig lærerutdanning.

Læringsmiljø og arbeidet mot mobbing opptar utvalget. De er aktive deltakere i utviklingsarbeidet som skjer i sektoren etter NOUen "Å høre til". Dette er et område som også vil få stor oppmerksomhet i 2017.

Tilpasset opplæring for alle elever opptar utvalget i stor grad. De vektlegger betydningen av at alle elever skal bli sett og verdsatt på skolen. Alle elever skal få anerkjennelse for sine evner, talenter og vansker. Alle elever skal få opplæring som gir mestring og læringsutbytte.

Det er avholdt en studietur til Trondheim, tema for turen var et godt hjem-skole-samarbeid og vi hadde et skolebesøk til en skole som vektla å gjøre opplæringen praktisk og relevant.

FUG deltar i et Nordisk samarbeid med fire andre foreldreorganisasjoner. Lederskapet har en periode på to år og går på omgang mellom deltakerlandene. Gunn Iren Müller overtok lederskapet høsten 2016.

FUG har feiret 40 års jubileum, med en oppsummerende publikasjon og et jubileumsseminar.

2016 har vært et godt arbeidsår for utvalget, de har rettet sin oppmerksomhet mot viktige og aktuelle saksområder i utdanningssektoren. Mange av disse sakene vil også ha høy aktualitet i 2017. Utvalget ser særlig frem til å følge arbeidet med ny generell del og oppfølgingen av Meld.st. 28 (2015-2016).

Faste oppgaver

1. Være høringsinstans og rådgivende organ for Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet i saker som gjelder samarbeidet mellom hjem og skole

FUG ivaretar denne oppgaven gjennom høringsuttalelser, samt gjennom deltakelse i referansegrupper og møter med Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet. Høringsuttalelsene utarbeides i et samarbeid mellom utvalgsmedlemmene og sekretariatet. På denne måten får utvalget synliggjort foreldrenes perspektiv på aktuelle saker i utdanningssektoren. I 2016 avga FUG ni høringsuttalelser til Kunnskapsdepartementet, en til Utdanningsdirektoratet, en til Universitets- og høgskolerådet v/NRLU, en til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, en til Helsedirektoratet og en til Akershus fylkeskommune. FUG har også gitt innspill til Jøsendal utvalget.

FUG deltar i referansegrupper og arbeidsgrupper vi blir invitert inn i, i regi av Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet. I 2016 signerte begge utvalgslederne Partnerskap mot mobbing som en videreføring av Manifest mot mobbing. Foreldre er sentrale i arbeidet for et godt og mobbefritt skolemiljø. I tillegg deltar FUG i grupper i regi av andre hvor sentrale temaer innenfor mandatet behandles. Hensikten er å få frem foreldreperspektivet på de områdene som omhandles i gruppene.

FUG har deltatt i referansegruppen for ekspertgruppen om lærerrollen.

I tillegg har FUG deltatt på møter og konferanser i regi av Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet, for eksempel workshop om stortingsmelding om tidlig innsats og kvalitet i skolen, konferansen om barnehage-, skolemiljø og mobbing, innspillsmøte i regi av Jøsendalutvalget.

Det er en høyt prioritert oppgave å avgi høringsuttalelser av høy kvalitet, som omhandler tema som ligger innenfor FUGs mandat. Å delta i pågående prosesser i regi av Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet er også høyt prioritert. Det er en utfordring for FUG at vi ikke alltid regnes som en naturlig part når viktige premisser for framtidens skole behandles, selv ikke av utdanningsmyndighetene. I NOU 2015:2 Å høre til, samt NOU 2015:8 Framtidas skole, understrekes foreldrenes rolle og viktigheten av at foreldre inkluderes i hele prosessen.

Konklusjon: FUG besvarer alle høringsinnspill fra Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet som er av relevans for utvalget, og får på den måten formidlet foreldrenes synspunkt og meninger på nasjonalt nivå. FUG deltar i møter og andre arrangementer hvor vi gis rom til å delta og får gjennom det mulighet for at foreldreperspektivet skal komme frem i mange og svært varierte saksfelt. I tillegg tar utvalget initiativ til møter for å diskutere saker FUG er både engasjert i og opptatt av. Gjennom dette arbeidet får FUG formidlet foreldres syn på sentrale saker i utdanningssektoren. FUG mener vi bør bringes inn som en naturlig samarbeidspartner når foreldrestemmen bør høres. Måloppnåelsen vurderes som middels god, og vi må derfor vurdere hvordan vi skal arbeide for å endre på dette.

2. Gi informasjon og veiledning til foreldre og de ansatte i skolen om verdien av samarbeid mellom skole og hjem

Det har vært et ønske at tillitsvalgte foreldre skal få grundig opplæring på egen skole om hvordan de kan ivareta vervet sitt på en god måte. FUG har derfor tatt initiativet til å få treffe skoleeiere i det enkelte fylket når Fylkesmennene har sine kommunesamlinger. På samlingene har vi vektlagt betydningen av et godt hjem-skole-samarbeid og hvordan skoleeier kan bidra til at rektorene i kommunen gir de tillitsvalgte en god opplæring. Til dette formålet har FUG laget et opplegg for opplæring til bruk for rektor og FAU-leder på den enkelte skole. I 2016 ble foredragene gjennomført hos åtte Fylkesmenn på deres samlinger for skoleeiere. Dette arbeidet vil fortsette i 2017. Det har vært høyt prioritert og både utvalgsmedlemmer og ansatte i sekretariatet har holdt foredragene.

FUG holder foredrag om hjem-skole-samarbeid for foreldre og ansatte. Så langt det er mulig prioriteres henvendelser om dette. Foredragene holdes både av utvalgsmedlemmer og ansatte i sekretariatet. I 2016 har ca. 3 000 foreldre og ansatte på skoler hørt foredrag i regi av FUG.

I 2016 tok FUG imot 450 henvendelser fra hovedsakelig foreldre men også fra noen skoler. Her stilte de spørsmål knyttet til den praktiske organiseringen av skolehverdagen og om skolens rådsorganer og mest om FAU. Foreldre generelt ville vite for eksempel om gjeldende regler rundt klasse-/skolesammenslåinger, lekser og lekseplaner, foreldrenes tilgang til læringsplattformer. Foreldrerepresentanter, spesielt FAU-ledere ønsket råd om hva de kunne gjøre, hvilke saker de kunne ta opp i FAU og hvilken rolle rektor hadde her. Det kom også fram at det var lav møtefrekvens i Samarbeidsutvalget og Skolemiljøutvalget nesten var ukjent for mange.

Opp under halvparten av alle henvendelsene dreide seg om skolens psykososiale miljø, altså en sammenslåing av kategorier læringsmiljø, mobbing og vanskelig kommunikasjon med skolen.

Dette er en høyt prioritert oppgave som i all hovedsak ivaretas av ansatte i sekretariatet.

Kommunikasjon

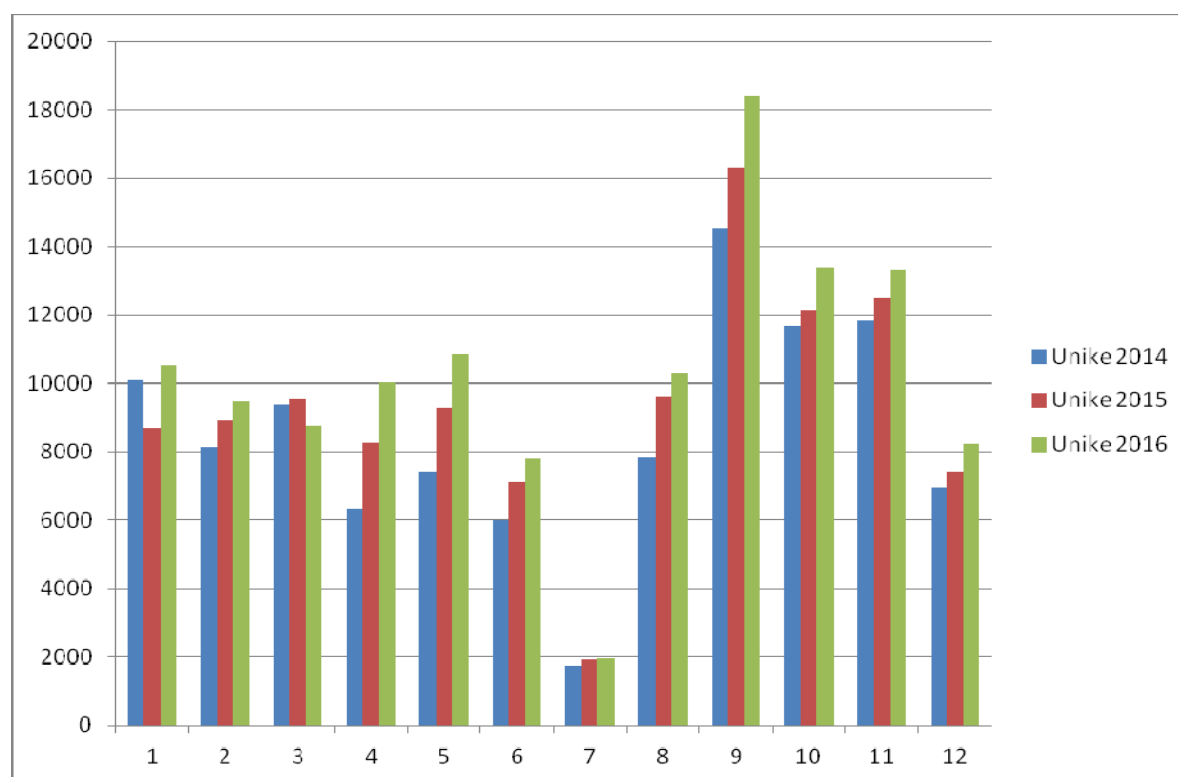
Det nye utvalget vedtok i januar 2016 en ny fireårig kommunikasjonspolitikk for FUG for 2016-2019. Denne er overordnet de tre kommunikasjonsstrategiene for nett, media og sosiale medier. Den er sterkt knyttet opp til statlig kommunikasjonspolitikk.

Hjemmesiden

I 2016 har vi satt besøksrekord på fug.no. Trafikken har økt med over 940 flere unike brukere i forhold til 2015. Det er størst trafikk på høsten. Nettsiden oppdateres jevnlig med nyheter, fagstoff, høringer og spørsmål og svar som vi ser foreldre søker etter eller kontakter oss om. Arbeidet med å forenkle teksten og å skrive slik at brukerne våre finner oss enkelt via Google-søk har fortsatt. Dette er i tråd med målene i nettstrategien.

FUG-utvalget vedtok i 2016 å få ny, mer brukervennlig og funksjonell nettside som vil lanseres i august 2017.

Nett-trafikk til fug.no 2014 – 2016:

Nyhetsbrev

FUG har sendt ut åtte nyhetsbrev på mail i løpet av året med lenker til de nyeste nyhetssakene på hjemmesiden vår.

Sosiale medier

FUG har profiler på Facebook og Twitter og har i løpet av 2016 fått betydelig flere venner og følgere, i tråd med strategi for sosiale medier. Alle nyheter fra FUG som publiseres på nett, spres også i sosiale medier, og vi når mange foreldre, pedagoger og andre på den måten. Vi deler og retwitrer også annet relevant stoff og er spesielt på utkikk etter de gode eksemplene på hjem-skole-samarbeid.

Andre medier

FUGs nye utvalgsleder har vært intervjuet i en rekke riks- og regionsmedier i sitt første år som

leder. Vi opplever å bli hørt og kontaktet som en naturlig instans av media når skole- og læringsmiljø saker og foreldrenes rolle er aktuelt. I 2016 har spesielt saker om mobbing, digital mobbing og SFO vært i fokus.

Annen informasjon

Skolestartsendingen "SKAP dialog" ble som tidligere sendt ut til alle landets førsteklassinger. FUG har truffet lærere og delt ut materiell på Sørlandsk- og Østlandsk lærerstevne og på Skolemøtet for Rogaland.

FUG har som tidligere år hatt stor pågang gjennom nettstedet SubjectAid. Spesielt heftet "STOPP MOBBING" har vært etterspurt i forbindelse med at hele skoler har hatt fokus på dette temaet.

Konklusjon: FUG opplever å ha vært tilgjengelig for foreldre og ansatte som tok kontakt i 2016, både på telefon og e-post og gjennom sosiale medier. I tillegg har det vært direkte kontakt når FUG har holdt sine presentasjoner og foredrag i skoler, i kommuner og fylker. Informasjon om hjem-skole-samarbeid blir på denne måten gitt til mange i målgruppen. FUG er og har vært opptatt av å være aktive ved å formidle informasjon gjennom tradisjonelle medier, sosiale medier og gjennom hjemmesiden. Mange kanaler øker muligheten for å nå flere i målgruppen.

FUG mener at aktivitetene som har vært gjennomført bidrar til måloppnåelse.

3. Medvirke til å få foreldre engasjerte i opplæringen

FUG benytter mange kanaler og arenaer for å øke foreldreengasjementet i skolen. På www.fug.no formidles forskning som viser hvilken betydning et godt hjem-skole-samarbeid har for læringsmiljø og læringsresultater. Her formidles også god praksis i hjem-skole-samarbeid. Foreldre og ansatte på skolen kan få innspill som kan gjøre samarbeidet bedre og mer meningsfylt. Twitter og Facebook benyttes også til å dele gode eksempler.

Rådgivningen som blir gitt har også som mål å gjøre det lettere og mer meningsfylt å være en aktiv og engasjert foreldre. God praksis og forskning på hjem-skole-samarbeid formidles også når vi holder foredrag for foreldre og ansatte i skolen og på samlinger for skoleeiere.

Samarbeidet med Fylkesmennene som er beskrevet under mål 2 har også som mål å få flere foreldre engasjert i hjem – skolesamarbeid.

FUG har også tatt initiativ til et samarbeid med KS, Skolelederforbundet og Utdanningsforbundet for å utvikle materiell for tillitsvalgte foreldre og skoleledere. Målet er å gjøre samarbeidet enklere. Dette arbeidet vil fortsette i 2017.

Konklusjon: FUG har gjennom sin rådgivning og foredragsvirksomhet bidratt med innspill som er nyttige for at alle foreldrene skal engasjere seg mer i hjem-skole-samarbeidet. Arbeidet med hjemmesiden og sosiale medier har også foreldreengasjement som mål. Det er vanskelig å vurdere om flere foreldre er engasjert og at dette er på grunn av innsatsen til FUG, men FUG mener at aktivitetene som har vært gjennomført bidrar til måloppnåelse.

4. Samarbeide med aktuelle aktører i saker der det er viktig at foreldreperspektivet er til stede

Foreldreutvalgets medlemmer og sekretariat har hatt regelmessige møter med en rekke ulike samarbeidspartnere i 2016:

- Utdanningsdirektoratet, Partnerskap mot mobbing – Ledermøter med statsråden
- Utdanningsdirektoratet, Partnerskap mot mobbing – arbeidsgruppe
- Utdanningsdirektoratet, Arbeid mot rasisme, Medlem av jury – Benjaminprisen
- Utdanningsdirektoratet, Jury for Dronning Sonjas Skolepris
- Utdanningsdirektoratet, Referansegruppe for fysisk læringsmiljø
- Alle fylkesmenn
- Sametinget
- Barneombudet
- Elevorganisasjonen
- KS
- Skolelederforbundet
- Utdanningsforbundet
- Pedlex
- Inkluderings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI)
- Helsedirektoratet
- Barne-, ungdoms og familiedirektoratet (Bufdir)
- Barne-, ungdoms og familiedirektoratet (Bufdir), Fagråd for foreldrestøtte og forebygging
- Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO)
- Trygg Trafikk
- Læringsmiljøsentret Universitetet i Stavanger, Ressursgruppe for læringsmiljøprosjektet
- Nasjonalt Råd for lærerutdanning (NRLU)
- Observatørstatus
- Nettverket for medvirkning i opplæringen (NEMIO) - Uformelt nettverk for å fremme elevmedvirkning
- Nordisk Komité, Består av lederne for de nordiske foreldreorganisasjonene
- European Parents' Association (EPA)
- Unicef, Referansegruppe "Du kan være den ene"
- Samisk foreldrenettverk
- Hedmark - Kultur for læring
- Arendalskonferansen, Partner i Arendalskonferansen
- Medietilsynet – Trygg Bruk (Nettverket)
- Medietilsynet – Trygg Bruk (Advisory Board)
- Rosa kompetanse, Faglig råd
- Foreldrenettverket for elever med tegnspråk som førstespråk i skolen

Å opprettholde kontakt med ulike aktører har høy prioritet. Gjennom dette arbeidet kan FUG få frem foreldreperspektivet i pågående prosesser innen utdanningssektoren.

Det har vært varierende antall møter i året, avhengig av karakteren på samarbeidet. I møtene er det diskutert skolepolitiske saker av felles interesse. FUG har hatt stor nytte av gjensidig erfaringsutveksling med organisasjoner som har et annet ståsted enn oss. Dette er en måte å minne sentrale aktører i skolesystemet på at foreldrene er viktig for barn og unges læring, men det er også nyttig for å holde oss oppdatert på de andre aktørenes vurderinger av aktuelle skolesaker. FUG ser samarbeidet som verdifullt og ønsker å videreføre dette.

FUG har også samarbeidet med Helsedirektoratet, Helsedepartementet og Bufdir i saker som gjelder barn og unges psykiske helse og fysisk aktivitet og kosthold. Dette har gitt oss nyttig

kompetanse som formidles videre gjennom vår rådgivning til foreldre og gjennom vår foredragsvirksomhet.

Nedenfor nevnes tre andre eksempler på samarbeid som har funnet sted i 2016.

I samarbeid med Sametinget og andre aktører har FUG prosjektert en samisk foreldrekonferanse. Der har vært holdt møter med samiske foreldre som har bidratt i forhold til hvilke temaer det er behov for å belyse.

Det er av stor betydning at lærerstudentene får kompetanse i å kommunisere med foreldre og se på foreldre som en nyttig samarbeidspartner i forhold til elevenes læring. FUG har holdt foredrag på lærerutdanningsinstitusjoner og oppdatert ressursmateriellet til lærerutdanningen på hjemmesiden vår. Vi opplever at det er verdifullt å treffe lærerstudenter. De er tørste på kunnskapen om hvordan de kan møte ulike foreldregrupper og bruke dem som en ressurs til elevenes beste. De uttrykker at samarbeidet med foreldre er ett av de arbeidsområdene de gruer seg mest til. FUG har reklamert for ressursmateriellet for lærerutdanningen som ligger tilgjengelig på FUG sin hjemmeside. Som en følge av det åpenbare behovet ønsker FUG å være mer proaktiv og etablere kontakt med lærerutdanningene i 2017.

FUG har vært invitert til å holde foredrag for lærerstudenter om godt samarbeid med foreldre. Vi har vært på fem lærerutdanningsinstitusjoner, ca 450 studenter har vært tilhørere.

FUG har sammen med blant annet Statens vegvesen, Helsedirektoratet, UP engasjert seg i "hjertesone"- prosjektet initiert av Trygg Trafikk, et prosjekt som sikter til å gjøre området rundt skolen mer trafiksikkert.

4 av 10 foreldre opplever skoleveien som usikker. Dette er årsaken til at mange velger å kjøre barna til skolen. Paradokset er at de da bidrar til den utrygghet de vil skåne barna for. Det er et nasjonalt mål at 80 prosent av elevene skal gå eller sykle til skolen. «Hjertesonenene» skal først og fremst sikre trygge og attraktive skoleveier for barn. Å gå eller sykle til skolen er også viktig for at barn og unge skal få nok fysisk aktivitet i løpet av en dag.

FUG viderefører sin deltakelse i prosjektgruppen i 2017.

<p>Konklusjon: Gjennom sitt konstruktive samarbeid med aktuelle aktører, har FUG diskutert viktige saker der det er viktig at foreldreperspektivet er til stede. FUG vurderer å ha ivaretatt denne oppgaven på en god måte. I 2017 vil FUG arbeide for å få treffe flere studenter enn i 2016.</p>

Del 3 Sekretariatets virksomhet i 2016

FUB og FUG har et felles sekretariat som er administrativt underlagt Kunnskapsdepartementet. Sekretariatsleder er virksomhetsleder for FUB og FUG. Sekretariatsleder har ansvaret for den daglige driften av sekretariatet, og har personalansvar for de ansatte i sekretariatet.

Sekretariatet utfører sine oppgaver i samråd med utvalgene.

Mål:

Sekretariatet skal legge til rette for at utvalgene kan nå sine mål og utføre sine oppgaver.

Faste oppgaver

1. Sørge for at virksomheten drives effektivt og i samsvar med økonomiregelverket for staten og øvrig statlig regelverk og sørge for betryggende kontroll

Sekretariatet holder seg oppdatert på regelverk for staten. Det gjøres gjennom deltagelse på kurs og oppfølging av nye føringer som kommer om statlig styring. Virksomheten er fullservicekunde hos DFØ og følger de føringene som det medfører. Sekretariatet har utarbeidet en plan til internt bruk for å øke kvaliteten på regnskapet og har innført nye kontrollrutiner for kontering. Øvrige interne retningslinjer har også vært revidert for å sikre effektivitet og kontroll.

Konklusjon: I 2016 har FUBs og FUGs sekretariat holdt seg oppdatert på statlig regelverk og iverksatt nye rutiner for å øke kvaliteten i virksomheten. Måloppnåelsen vurderes som god.

2. I samråd med utvalgslederne videreutvikle og opprettholde en felles forståelse for sekretariatets og utvalgenes roller og oppgaver

Begge utvalgene har hatt fordeling av roller og oppgaver mellom utvalget og sekretariatet som sak på et utvalgsmøte i løpet av året. Tema berøres også jevnlig i sammenheng med pågående saker. En vurdering av samarbeidet har også blitt gjort i begge utvalgene.

Konklusjon: I 2016 har sekretariatet bidratt til at både utvalget og sekretariatet har en felles forståelse av mandat, roller, oppgaver og samarbeidsformer. Måloppnåelsen vurderes som god.

3. Sørge for at utvalgene får god faglig og administrativ støtte

Utvalgsmedlemmene får god administrativ støtte ved elektroniske løsninger og annen veiledning. Utvalgsmøtene blir forberedt slik at medlemmene får gode diskusjoner og gjør vedtak som reflekterer utvalgsmedlemmenes standpunkter. Et viktig grunnlag for dette er saksfremstillingene og saksdokumentene. Sakspapirene som sendes ut i god tid før utvalgsmøtene, og saksfremstillingene utformes på en slik måte at utvalgsmedlemmene får anledning til å sette seg grundig inn i saken. Når vedtakene er fattet er det sekretariatets oppgave å sørge for at vedtakene blir fulgt opp. Sekretariatet varsler utvalgene om kommende høringer og saker. Det utarbeides forslag, korte notater som synliggjør hovedutfordringer. Det legges til rette for muntlig og skriftlige presentasjoner av saker og høringsnotater, iblant via onlinemøter. Å gi god støtte innebærer tid og ressurser til et tett samarbeid med utvalgsmedlemmene for å få gode resultater, noe som blant kan være utfordrende å få til.

En annen oppgave er å bistå utvalgsmedlemmene når de skal holde innlegg, delta på arrangementer eller på andre måter representere FUB og FUG. Sekretariatet skaffer bakgrunnsinformasjon, skriver innlegg og bistår med det utvalgsmedlemmene har behov for.

Konklusjon: I 2016 har FUB og FUGs sekretariat gitt god støtte til utvalgene. Måloppnåelsen vurderes som god, men det er ønskelig å utvikle enda bedre støtte.

4. Sørge for samordning av utvalgenes aktiviteter, og sikre informasjonsflyt på tvers av utvalgene

I 2016 har FUB og FUG hatt ett felles utvalgsmøte. I tillegg har det vært kontakt mellom de to utvalgenes ledere i saker som er av felles interesse. Enkeltmedlemmer med felles interesseområder har også hatt samarbeid, som eksempel kan nevnes forberedelse av en samisk foreldrekonferanse og foreldresamarbeid om barn med behov for ekstra støtte. FUB og FUG har en felles arbeidsgruppe som arbeider med overgangen fra barnehage til skole og SFO. I tillegg har FUB og FUG avgitt felles hørings svar på rapporten *Kunnskapssektoren sett utenfra*. Sekretariatet bistår denne typen tiltak.

Konklusjon: I 2016 har det vært samordnet aktiviteter og informasjon mellom utvalgene. Måloppnåelsen vurderes som god.

5. Sikre god ressursfordeling mellom utvalgene i tråd med tildelingsbrevet

Ressurssituasjonen vurderes som tilstrekkelig til den daglige driften, men er noe knapp i forhold til spesielle satsninger. I 2016 har FUB og FUGs sekretariat i samråd med utvalgene sørget for en god ressursfordeling mellom utvalgene.

Konklusjon: Måloppnåelsen vurderes som god.

6. Henvise enkeltsaker til rett formell instans

Foreldre henvender seg til utvalgene for å få råd om hvordan de skal løse vanskelige samarbeidssituasjoner i egen barnehage eller skole. Enkelte av henvendelsene dreier seg bare om manglende informasjon og løses umiddelbart. Men for mange av sakene er situasjonen fastlåst og foreldrene trenger hjelp for å komme videre. Hva som er rett instans varierer fra sak til sak. Rådgiverne i sekretariatet har i år, som i tidligere år, henvist foreldrene videre til rett instans, men det er utarbeidet en ny rutine for registrering av henvendelser slik at vi i 2017 får dokumentasjon på hvor brukerne har blitt henvist. Det er viktig å være oppmerksom på at en del foreldre ringer tilbake til FUG når de opplever å ikke nå fram andre steder. Det kan være at de har fått medhold i en sak om læringsmiljø (mobbing), men likevel ikke opplever noen endring i praksis. I slike situasjoner henviser vi også tilbake til rett instans, men ser at det for noen er viktigst å møte noen som lytter og gir dem en opplevelse av å bli hørt. Det kan i slike saker virke mot sin hensikt kun å henvise til rett instans, da dette kan medvirke til at samarbeidet med

skolen blir ytterligere forverret. Dialogen er sentral i FUGs arbeid og gjenspeiler seg også i FUGs logo.

Konklusjon: Måloppnåelsen vurderes som god, men kartleggingen av aktiviteten blir bedre i 2017.

7. Vurdere oversettelse av sentralt informasjonsmateriale til samisk og de største minoritetsspråkene

FUGs presentasjon som er sendt alle rektorer i forhold til opplæring av tillitsvalgte foreldre er oversatt til nynorsk og nordsamisk.

Alt materiell som er utarbeidet av FUB så langt, er oversatt til nynorsk, Nordsamisk og de fem mest benyttede minoritetsspråkene (arabisk, engelsk, polsk, somali og urdu) eller oversettelsene er i prosess og ferdigstilles i 2017. Dette gjelder følgende materiell:

- FUBs fem temaplakater
- Foreldrenes medvirkning i barnehagen (Nordsamisk mangler)
- Mobbing i barnehagen
- FUBs informasjonsbrosjyre
- Ressurshftet om samarbeid hjem-barnehage
- Med spent forventning
- Felles interesse for barns beste (oversettelser mangler)

Konklusjon: Måloppnåelsen vurderes som god.

8. Ivareta prinsippet om universell utforming på utvalgenes hjemmesider

Nettsidene til begge utvalgene ivaretar de lovpålagte prinsippene for universell utforming. Dette er også ivaretatt ved innhenting av tilbud og forarbeid til redesignet av begge nettsidene i 2017.

Konklusjon: Måloppnåelsen vurderes som god.

Redegjøring for ressursbruken av tildelte midler på kap. 221 2016

FUB og FUGs kontoplan

Kontoplanen følger de retningslinjer som er gitt for statlige virksomheter.

FUB og FUG har definert ulike koststeder for å kunne rapportere på henholdsvis utvalgsleder, øvrige utvalgsmedlemmer, sekretariat eller eksterne.

Formålsdimensjonen er delt opp i hovedkategoriene rådgiving mot myndighetene, utadrettet virksomhet mot foreldre lokalt og støtte-/virksomhetsaktiviteter. Det redegjøres i hele kroner for bruken på tildelte midler til FUB og FUG for 2016. Det kommenteres ikke for hver enkelt transaksjon, men der hvor store summer er regnskapsført. Kommentarene er på kontogruppenivå.

Kommentarer om ressursbruk

Kontogruppe 50 Lønn

Lønnsutgifter til fast ansatte i sekretariatet er fordelt på ulike hovedformål – bl.a. rådgivingsrollen overfor myndighetene, utadrettet virksomhet mot foreldre og ansatte i skolen og støtte-/virksomhetsaktiviteter. Sekretariatet har hatt ansvar for iverksetting og gjennomføring av FUB og FUGs tiltak og oppfølging av utvalgene. Lønnsutgiftene dreier seg om fastlønn, overtid til fast ansatte og ekstrahjelp. Totalt er det regnskapsført kr. 5.539.105,- på disse kontiene.

Kontogruppe 53 Honorarer

Fast honorar til ledere og nestledere er fordelt på rådgivingsrollen overfor myndighetene og arbeid rettet direkte mot foreldre. FUB-leder og FUG-leder har representert FUB og FUG i møter med departementet og direktoratet og andre sentrale samarbeidsparter, de har holdt foredrag og innlegg på konferanser, kurs og samlinger på kommunenivå, samt stått frem i media.

FUB-utvalget har hatt fem utvalgsmøter og en studietur til Sverige i 2016. Forberedelsene til FUB-møtene gjøres via e-post mellom sekretariat og utvalgsleder. Honorarutgifter til møtene i hele utvalget fordeles på hovedformålene rådgivingsvirksomhet mot myndigheter (høringer, drøfting av barnehagepolitiske satsninger, oppfølging av stortingsmeldinger, strategier for å oppnå FUBs målsettinger) og utadrettet virksomhet (som profilering av FUBs kompetanse og mål, informasjonsarbeid og kommunikasjon med foreldre).

FUB-medlemmene har aktivt deltatt i høringsarbeid og utforming av notater/innspill til Kunnskapsdepartementet. De har aktivt avgitt hørings svar på saker som dreier seg om barnehage og foreldresamarbeid.

I 2016 har FUB deltatt i følgende i arbeids- og referansegrupper:

Referansegruppe for rammeplanen for barnehager, arbeidsgruppe for Partnerskap mot mobbing, referanse gruppe for kvalitet i barnehagen (KIB), Universitets- og høgskolerådet, referansegruppe for forskningsprosjektene i regi av Høgskolen i Oslo og Akershus (fra 2013): GoBaN og Blikk for barn, URLU, arbeidsgruppe for Samisk konferanse og samisk foreldrenettverk, Sametingsrådet, Bufdirs råd for forebygging og foreldrestøtte, Nasjonal rådgivningstjeneste for barnehage- og skoleanlegg, arbeidsgruppe i samarbeid med Bufdir i utarbeidelsen av en veileder for barnehageansatte om "Barn og brudd", Elevnettverket (for FUB og FUG), referansegruppe for FAFO: Hva finnes av foreldreveiledningsmateriell, referansegruppe for Foreldreveiledning på nett (ICDP) og referansegruppe for implementering av rammeplanen: seniorrådgiver Åse-Berit Hoffart

FUG-utvalget har hatt fem utvalgsmøter, de har deltatt på NoKo-konferansen, en konferanse som arrangeres i regi av et nordisk samarbeid, i to dager i Sverige. De har også hatt en studietur til Trondheim. Honorarutgifter til møtene i hele utvalget fordeles på hovedformålene rådgivingsvirksomhet mot myndigheter (høringer, drøfting av skolepolitiske satsninger, oppfølging av stortingsmeldinger, strategier for å oppnå FUGs målsettinger) og utadrettet virksomhet (profilering av FUGs kompetanse og mål, informasjonsarbeid, kommunikasjon med foreldre).

FUG medlemmene har deltatt aktivt i høringsarbeid og utforming av notater/innspill til Kunnskapsdepartementet. De har avgitt hørings svar på saker som dreier seg om barnehage/skole og foreldresamarbeid. Flere av medlemmene har også vært aktivt med i den delen av virksomheten som retter seg direkte mot skoler og foreldre, for eksempel skolering av tillitsvalgte foreldre. FUG-medlemmene har vært representert med foreldrestemmen i ulike referansegrupper som for eksempel "Fysisk læringsmiljø", "Råd for inkluderende opplæring", "Brukerforum for likeverdig opplæring", "Faglig råd for Rosa Kompetanse" og "Nasjonalt kvalitetsvurderingssystem".

Totalt er det kostnadsført kr. 1.480.890,- på honorarer.

Kontogruppe 54 Arbeidsgiveravgift

Arbeidsgiveravgiften er regnskapsført kr. 991.500,-.

Kontogruppe 63 Leie lokaler

Det har blitt regnskapsført kr. 794.400,- til husleie, som også dekker renhold, strøm, resepsjonstjenester, planteleie og liknende.

Kontogruppe 67 Kjøp av fremmede tjenester

Det har også i 2016 vært brukt ressurser på prosjektet "Hele barnet-hele løpet" i samarbeid med Universitetet i Agder og Kristiansand kommune. Utgifter til dette prosjektet ligger under kontogruppe 67.

Honorar til foredragsholdere på de regionale foreldrekonferansene for FUB er også lagt på kontogruppe 67.

Totalt er det regnskapsført kr. 932.511,- på kontogruppen Kjøp av fremmede tjenester.

Kontogruppe 71 Kostnad og godtgjørelse for reise, diett, bil og lignende

Posten dekker bl.a. reise og opphold for medlemmene av FUB, FUG og sekretariatet til utvalgsmøter, møter med samarbeidsparter og myndigheter. Som nevnt under kontogruppe 53 er disse møtene knyttet til FUB og FUGs rolle som rådgivende organ overfor myndighetene, arbeid rettet direkte mot foreldre og andre sentrale samarbeidsparter. Posten dekker også reiser i forbindelse med eksterne foredrag.

Totalt er det regnskapsført kr. 1.288.636,- på kontogruppe 71.

Store og ressurskrevende tiltak i 2016

Utgiftene til FUBs tre regionale konferanser hadde total kostnad på kr.711.016,-.

FUB og FUG har materiell som sendes til barnehager og skoler. Dette er en oppgave som er videreført i 2016, men det vurderes å tilby noe færre publikasjoner i papir som sendes i posten for å redusere portokostnaden. Kostnaden for å utvikle materiell og sende det ut var på kr. 419.092,- for FUB i 2016. For FUG var utgiften på kr. 678.567,-.

Redegjørelse for avvik mellom tildelt beløp og regnskapsført beløp

FUB og FUG fikk en opprinnelig tildeling på kr. 13.946.000,- i tildelingsbrevet for 2016. Videre fikk FUB og FUG en overføring av ubrukte midler fra 2015 til 2016 på kr. 694.000,-. I oktober fikk sekretariatet i supplerende tildelingsbrev, en lønnskompensasjon på inntil kr. 140.000,-. Dette utgjør til sammen kr. 14.780.000,- som total tildeling.

Regnskapet for 2016 viser totalt forbruk på kr. 13.344.000,- Dette viser et mindreforbruk av samlede ressurser for 2016 på 10 %. Virksomheter kan søke overføring av ubrukte midler på inntil 5 % av opprinnelig tildeling. Søknaden er sendt til Kunnskapsdepartementet. FUB har avholdt 3 regionale konferanser gjennom høsten og det ble mange færre deltakere enn forventet. Budsjetter for 2016 er utarbeidet på bakgrunn av regnskapstall for 2015. Det vil si det forrige FUG-utvalget. Sittende utvalg har en annen arbeidsform enn det forrige. Regnskapstallene for 2016 vil danne et mer korrekt grunnlag for arbeid med budsjett 2017.

For begge utvalgene har det vært avgjørende at de tildelte midlene skal brukes i henhold til føringene i tildelingsbrevet, og at ressursene skal utnyttes effektivt og formålstjenlig.

Kapittel IV Styring og kontroll i virksomheten

Virksomhetens overordnede vurdering av styring og kontroll

Utvalgene og sekretariatet arbeider etter de målene og resultatkravene som er fastsatt i tildelingsbrevet og følges opp innenfor de rammene som tildelingsbrevet gir. Det er gjort en risikovurdering, året har ikke medført vesentlige avvik fra det som ble planlagt av tiltak. Virksomheten drives slik at målene nås. Samlet sett vurderes måloppnåelsen som god. Kravene til resultat- og regnskapsrapportering blir fulgt. Virksomheten er fullservisekunde hos DFØ og følger deres metoder for styring og kontroll. Innføring av ny standard kontoplan har medført store utfordringer, men sekretariatet har utarbeidet en plan og gjennomført rutineendringer for å sikre kvaliteten på regnskapsføringen. Midlene som er tildelt brukes effektivt og til de formålene de er tiltenkt. Informasjon som ligger i regnskapstall fra foregående år brukes som beslutningsgrunnlag for planlegging av nye tiltak og ønskede resultater. Det sikres å ikke ha overskridelser, men det er i år igjen et for stort mindreforbruk. Hovedårsaken til mindreforbruket for FUB skyldes i stor grad at det ble langt færre deltakere på de tre regionale konferansene enn det som var budsjettert. Konferansene ble holdt så sent på året at det ble for kort tid igjen til å bruke midlene til andre tiltak. 2016 er første året for det nye FUG-utvalget, sekretariatet budsjetterte året ut fra aktiviteten til det forrige utvalget. For 2017 vil budsjettet legges ut fra sittende utvalgs aktivitet og det vil gjøre budsjettering av utvalgets aktiviteter bedre og gi bedre samsvar mellom budsjett og regnskap.

Lover og regler overholdes. Sekretariatet holder seg oppdatert på gjeldende regelverk og det formidles til utvalgsmedlemmene.

For å sikre nødvendig intern kontroll deltar ledelsen og ansatte på kompetansehevende tiltak. Arbeidsprosesser og arbeidsfordeling er etablert for å sikre effektivitet, god tilgang på nødvendig informasjon og sikker håndtering.

Vesentlige forhold ved styring og kontroll

Virksomhetens økonomiinstruks

Det er foretatt en gjennomgang av virksomhetens økonomiinstruks i 2016, og det er gjennomført revisjon på bakgrunn av gjennomgangen. Økonomiinstruksen er under kontinuerlig vurdering internt og blir revidert. Etter at Riksrevisjonen påpekte feil ved regnskapsførselen i 2015 er det i 2016 utarbeidet en plan for bedre kontroll med regnskapsførsel og tiltakene er gjennomført og dokumentert.

Etiske retningslinjer for virksomheten

Det har ikke blitt utviklet egne etiske retningslinjer for virksomheten, vi har brukt de retningslinjene som er utviklet for Staten og som er revidert 26.4.2012.

Fellesføringer

Brukerorientering

For både FUB og FUGs hjemmeside har det vært en tjeneste der brukere har kunnet svare på om de har funnet det de lette etter, og de har kunnet gi en kommentar eller sende oss spørsmål. Det er dessverre ikke så mange som benytter seg av denne muligheten.

For FUBs hjemmeside i 2016 var det bare 14 som gav tilbakemelding. Åtte fant det de lette etter og seks gjorde ikke. 11 av de 14 gav karakter, hvor 1 er dårligst og 6 er best

- 3 stk. har ikke gitt oss karakter (Fant: 1 stk. Fant ikke: 2 stk.)
- 4 stk. har gitt oss karakter 1 (Fant: 0 stk. Fant ikke: 4 stk.)
- 2 stk. har gitt oss karakter 5 (Fant: 2 stk. Fant ikke: 0 stk.)
- 5 stk. har gitt oss karakter 6 (Fant: 5 stk. Fant ikke: 0 stk.)

For FUGs hjemmeside i 2016 var det 48 tilbakemeldinger. 27 fant det de lette etter og 21 gjorde ikke. 29 gav karakter, hvor 1 er dårligst og 6 er best.

- 19 stk. har ikke gitt oss karakter (Fant: 9 stk. Fant ikke: 10 stk.)
- 5 stk. har gitt oss karakter 1 (Fant: 1 stk. Fant ikke: 4 stk.)
- 1 stk. har gitt oss karakter 2 (Fant: 0 stk. Fant ikke: 1 stk.)
- 5 stk. har gitt oss karakter 3 (Fant: 3 stk. Fant ikke: 2 stk.)
- 5 stk. har gitt oss karakter 4 (Fant: 3 stk. Fant ikke: 2 stk.)
- 3 stk. har gitt oss karakter 5 (Fant: 1 stk. Fant ikke: 2 stk.)
- 10 stk. har gitt oss karakter 6 (Fant: 10 stk. Fant ikke: 0 stk.)

De som sendte spørsmål fikk svar fortløpende og spørsmål og kommentarer har vært brukt til å forbedre nettsidene.

I 2017 skal FUB gi hjemmesiden en enklere revisjon mens FUG skal lansere en ny hjemmeside.

Sekretariatet mottar henvendelser om rådgiving fra foreldre og andre på e-post og pr. telefon. Det har vært en mulighet til å gi tilbakemelding på denne tjenesten på hjemmesidene.

For FUB har bare syv stykker benyttet seg av denne muligheten. Her var det også mulig å gi karakter.

- 1 stk. har gitt oss karakteren 3
- 2 stk. har gitt oss karakteren 5
- 4 stk. har gitt oss karakteren 6

For FUG fikk vi tilbakemelding fra ti stykker og alle gav karakteren 6.

I tillegg har det vært en mulighet til å gi tilbakemelding etter foredrag.

For FUB var det fire stykker som gav tilbakemelding og karakter.

- 2 stk. har gitt oss karakteren 5
- 2 stk. har gitt oss karakteren 6

For FUG var det fem som gav tilbakemelding og karakter.

- 1 stk. har gitt oss karakteren 1
- 1 stk. har gitt oss karakteren 5
- 3 stk. har gitt oss karakteren 6

Antallet tilbakemeldinger er dessverre svært lavt. Men vi får også tilbakemeldinger i møter med brukere på foredrag og i kontakt gjennom telefon og e-post. For begge utvalg har vi svært gode tilbakemeldinger på at foredragene vi holder har vesentlige tema og at de blir gjennomført på en god måte. Dette formidles gjennom e-post og Face-book. Vi opplever også at gode tilbakemeldinger blir spredd og fører til at vi får nye oppdrag. Brukere som får råd om sine spesifikke saker uttrykker svært ofte takknemlighet for å få hjelp.

Lærlinger

På bakgrunn av erfaringene vi tidligere har hatt med "Prosjekt til fordypning" for en elev fra Bleiker videregående skole i Asker har vi vurdert at sekretariatet er for lite til å ivareta en lærling på en god måte alene. Vi søkte derfor etter andre virksomheter å samarbeide med. Vi har inngått et samarbeid om en lærling med Opplæringskontoret for statlige virksomheter, Oslo og Akershus og Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Lærlingen begynte 1. mai 2016 og vil gjennomføre et toårig lærlingeløp.

Sikkerhet og beredskap

I 2015 ble det utarbeidet risiko- og sårbarhetsanalyser som er virksomhetstilpasset. Arbeidet er gjennomført i kontakt med Utdanningsdirektoratet hvor sekretariatet er lokalisert. Rutinene er gjort kjent for de ansatte i sekretariatet. Det er utarbeidet en krisehåndteringsplan, også denne er gjort kjent for de ansatte.

Det ble gjennomført en kriseøvelse 08.12.2016. Deltagere var kontorsjef og stedfortreder. Øvelsen ble evaluert, planene ble fulgt og de fungerte etter intensjonen. Det ble i tillegg besluttet at det skal gjennomføres en øvelse med hele personalet i 2017.

Når det gjelder informasjonssikkerhetsarbeid er sekretariatets situasjon nært knyttet til Utdanningsdirektoratet. Vi har felles server og felles rutiner for sikkerhet. Alle som er brukere av informasjonsteknologi tilknyttet Utdanningsdirektoratet plikter å følge deres informasjonssikkerhetspolicy og ivareta krav til kvalitet i informasjonshåndtering og sikkerhet. Dette gjelder også oppfølgingen av Handlingsplan for informasjonssikkerhet i statsforvaltningen og de fem tiltaksområdene. Når det gjelder tiltaksområde 1, "Styring og kontroll" følger vi Utdanningsdirektoratets regler. På tiltaksområde 2, "Sikkerhet i digitale systemer og tjenester" er vi oppmerksomme på at vår gamle programvare kan øke risikoen og vi har derfor satt av midler i 2017 til installering av ny programvare. På tiltaksområde 3, "Digital beredskap" følger vi Utdanningsdirektoratets rutiner. Tiltaksområde 4, "Nasjonale felleskomponenter" vurderer vi ikke gjelder FUB og FUG. Tiltaksområde 5, "Kunnskap, kompetanse og kultur" følges også opp i samarbeid med Utdanningsdirektoratet, det legges vekt på å opprettholde en høy sikkerhetskultur samtidig som de ansatte kan utføre sitt arbeid på en god og effektiv måte.

Andre krav til årsrapporten

Informasjonsstrategi og gjennomføring av informasjonsoppgaver

Kommunikasjonsarbeidet i FUB og FUG har skjedd i tråd med utvalgenes vedtatte strategier for media, nett og sosiale medier, samt proaktive medieplaner 2016. Begge utvalg har vedtatt en overordnet kommunikasjonspolitikk som alle strategiene er forankret i. De enkelte tiltak er beskrevet for begge utvalgene under kapittel III.

Likestilling

90 % av de ansatte er kvinner, ved tilsetninger tilstrebes det å ansette menn. Det ble ikke gjort tilsetninger i 2016.

Helse, miljø og sikkerhet

Anne Føskerud er verneombud for andre periode. Verneombud og kontorsjef gjennomførte 40 timers HMS-kurs våren 2011.

Når det gjelder virksomhetens fysiske arbeidsmiljø, er lokalene nye og godt vedlikeholdt.

Sekretariatet inngikk ny IA-avtale i 2014. Under delmål 1 i avtalen, som er å redusere sykefraværet, er det vesentlig å se arbeidet i sammenheng med oppfølgingen av medarbeiderundersøkelsen. Et tiltak er en ukentlig time trening i arbeidstiden for ansatte under 60 år og to timer i uken for ansatte over 60 år.

Sykefraværsprosenten for 2016 er 2,83%. Målet i avtaleperioden er å opprettholde fraværsprosenten for 2013 som var på 2,32 prosent. Det har vært oppmerksomhet blant de ansatte på trening, kosthold, helse og tilstedeværelse. Det har også vært gjennomført trivselsfremmende tiltak. Det har ikke vært langtidssykemeldte i 2016.

Under delmål 2, som omhandler personer med redusert funksjonsevne, er tiltakene tilrettelegging. Det er ingen ansatte som har redusert funksjonsevne.

Delmål 3 omhandler forlengelse av yrkeskarrieren. I løpet av 2012 gikk en ansatt av med pensjon, hun var da 66 år. I 2015 gikk enda en ansatt av med pensjon, hun var 67 år. Ved utgangen av 2016 er 7 av 10 ansatte over 50 år, en person er over 60 år. Seniortiltak er ekstra fridager i tillegg til den avtalefestede ferien.

Kapittel V Vurdering av framtidsutsikter

Barnehageloven og Opplæringsloven omtaler samarbeid med foreldrene. Et nært og forpliktende samarbeid er avgjørende for å realisere målene som er satt for barnehage og skole. Bevisstheten om betydningen av foreldresamarbeid oppleves som høy og er økende. Skal vi lykkes med å få flere som fullfører videregående opplæring må foreldre være med og bidra til gode læringsmiljøer i barnehager og skoler. Samarbeidet er imidlertid ikke alltid enkelt, og det vil fortsatt være stort behov for kompetanse og veiledning til foreldrene og ansatte i barnehage og skole for å etablere og vedlikeholde det gode samarbeidet.

Barnehagen har vært og er i rask utvikling, foreldrenes stemme må høres når endringer skal gjennomføres i årene som kommer. Det samme gjelder for skolen. FUB og FUG er spesielle i et internasjonalt perspektiv, men vi opplever at vi som har ansvaret for barn og unge fra null til atten år fyller en viktig funksjon innen vår sektor. FUB og FUG opplever å bli invitert med når ulike tema i barnehage og skole skal diskuteres og at foreldrenes synspunkter blir lyttet til og vurdert. Utvalgenes bidrag oppleves som betydningsfulle i dag og vil ha en viktig rolle i store endringsprosesser innen vår sektor i årene som kommer.

Rapporten "*Kunnskapssektoren sett utenfra*" tok opp en mulig annen plassering av FUB og FUG i sektoren. I løpet av 2016 ble det klart at det ikke vil bli gjort endringer for foreldreutvalgene på bakgrunn av rapporten. Det vil være stort behov for å løse oppgaver og nå de målene som er satt for FUB og FUG i årene som kommer.

Vi kan komme til å oppleve kapasitetsproblemer. Begge utvalgene arbeider målbevisst med å bli bedre kjent, og begge utvalgene opplever å få flere henvendelser om å delta på arrangementer, holde foredrag og bistå med rådgiving. Dette kan i noen grad løses ved å utvikle hjemmesidene, dette arbeidet er i gang og begge utvalg vil ha nye hjemmesider i løpet av 2017 for bedre å kunne gi informasjon om godt samarbeid mellom foreldre og barnehager og skoler.

FUB og FUG vurderer at vi også på lengre sikt vil nå fastsatte mål på en tilfredsstillende måte.

Kapittel VI Årsregnskap

Ledelseskommmentar til årsregnskapet 2016

Formål

FUG ble opprettet i 1976 og FUB ble opprettet i 2010, begge er underlagt Kunnskapsdepartementet. Sekretariatet er et ordinært statlig forvaltningsorgan som fører regnskap i henhold til kontantprinsippet, slik det framgår av prinsippnoten til årsregnskapet. Utvalgene er rådgivende organ for Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet. De skal gi informasjon og veiledning til foreldre og ansatte i barnehager og skoler. Begge utvalgene samarbeider med aktuelle aktører i utdanningssektoren. Sekretariatet støtter utvalgenes arbeid. Årsregnskapet utgjør del VI i årsrapporten til Kunnskapsdepartementet.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og økonomiske føringer i tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet. Regnskapet gir et dekkende bilde av disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurderinger av vesentlige forhold

I 2016 var samlede disponible tildelinger kr. 14.780.000,-. Mindreutgiften for post 01 driftsutgifter ble kr. 1.435.428,- . Utbetalinger til lønn utgjør totalt kr.8.008.997,- Regnskapsført husleie er kr. 794.400,-

Utgiftene til FUBs tre regionale konferanser fikk total kostnad på kr.711.016,-.

FUB og FUG har materiell som sendes til barnehager og skoler. Dette er en oppgave som er videreført i 2016, men det vurderes å tilby noe færre publikasjoner i papir som sendes i posten for å redusere portokostnaden. Kostnaden for å utvikle materiell og sende det ut var på kr. 419.092,- for FUB i 2016. For FUG var utgiften på kr. 678.567,-.

Revisjonsordningen

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for FUB og FUG. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per d.d. Beretningen er unntatt offentlighet fram til Stortinget har mottatt Dokument 1 fra Riksrevisjonen, men vil bli publisert på utvalgenes nettsider så snart dokumentet er offentlig.

Oslo, 01.03.2017

Gro Hexeberg Dahl
kontorsjef

Prinsippnote årsregnskapet

Årsregnskap for Foreldreutvalget for barnehager og Foreldreutvalget for grunnopplæringen er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av november 2016 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av Kunnskapsdepartementet.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "*Netto rapportert til bevilgningsregnskapet*" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheter tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva FUB og FUG har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel 221/post 01). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorapporteringen

Oppstillingen av artskontorapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. FUB og FUG har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Vedlegg

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2016

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2016	Merutgift (-) og mindretgift
0221	Driftsutgifter	01			14 780 000	13 344 572	1 435 428
1633	Nettoordning for MVA i staten	01			0	652 041	
	<i>Sum utgiftsført</i>				14 780 000	13 996 613	
	Inntektskapittel	Post	Posttekst		Samlet tildeling*	Regnskap 2016	Merinntekt og mindreinntekt(-)
5309	Statens tilfeldige inntekter	29			0	12 700	
5700	Arbetsgiveravgift	72			0	991 500	
	<i>Sum inntektsført</i>				0	1 004 200	
	Netto rapportert til bevilgningsregnskapet					12 992 414	
	Kapitalkontoer						
60089801	Norges Bank KK /innbetalinger					6 622	
60089802	Norges Bank KK/utbetalinger					-12 952 221	
702960	Endring i mellomværende med statskassen					-46 815	
	<i>Sum rapportert</i>					0	
	Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)						
					31.12.2016	31.12.2015	Endring
702960	Mellomværende med statskassen				-412 473	-365 658	-46 815

* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter. Se note B for nærmere forklaring.

Mal for bevilgningsrapportering og artskontorrapportering med noter

Virksomhet: Foreldreutvalgene for grunnsopplæringen og barnehager

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
22 101	694 000	14 086 000	14 780 000

Mål for bevilgningsrapportering og artskontorrapportering med noter

Note B. Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastnings- fullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings- fullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. memorandumfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparing(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
221 01		1 435 428		1 435 428		2 498		1 437 926	697 300	697 300
								0		
								0		
								0		
								0		
								0		

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Virksomhet: Foreldreutvalgene for grunnskolingen og barnehager

Oppstilling av artskontorapporteringen 31.12.2016

	Note	2016	2015
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		0	0
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	8 008 997	7 656 539
Andre utbetalinger til drift	3	5 335 576	5 773 535
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		13 344 572	13 430 074
Netto rapporterte driftsutgifter		13 344 572	13 430 074
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	0	0
Utbetaling til kjøp av aksjer	5,8B	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	0	0
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		0	0
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		0	0
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	0	0
<i>Sum innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	0	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler *			
Gruppehelseforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		12 700	12 756
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		991 500	947 137
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		652 041	654 095
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		-352 159	-305 797
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		12 992 414	13 124 277

Oversikt over mellomværende med statskassen **

Eiendeler og gjeld	2016	2015
Fordringer	0	29 085
Kasse	0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank	0	0
Skylde skattetrekk	-412 473	-396 313
Skylde offentlige avgifter	0	0
Annen gjeld	0	1 570
Sum mellomværende med statskassen	8	-412 473

* Andre ev. inntekter/utgifter rapportert på felleskapitler spesifiseres på egne linjer ved behov.

** Spesifiser og legg til linjer ved behov.

Kontrollsum:

12 992 414
12 992 414
0

Virksomhet: Foreldreutvalgene for grunnsopplæringen og barnehager**Note 1 Innbetalinger fra drift**

	31.12.2016	31.12.2015
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	0
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Sum salgs- og leieinnbetalinger	0	0
<i>Andre innbetalinger</i>		
Sum andre innbetalinger	0	0
Sum innbetalinger fra drift	0	0

Virksomhet: Foreldreutvalgene for grunnsopplæringen og barnehager**Note 2 Utbetalinger til lønn**

	31.12.2016	31.12.2015
Lønn	5 539 105	5 630 611
Arbeidsgiveravgift	991 500	947 261
Pensjonsutgifter*	0	0
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-2 498	-22 142
Andre ytelser	1 480 890	1 100 809
Sum utbetalinger til lønn	8 008 997	7 656 539
<i>* Denne linjen benyttes av virksomheter som innbetaler pensjonspremie til SPK.</i>		
Antall årsverk:	10	10

Virksomhet: Foreldreutvalgene for grunnsopplæringen og barnehager**Note 3 Andre utbetalinger til drift**

	31.12.2016	31.12.2015
Husleie	794 400	780 000
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	6 000
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	0	0
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	0	3 338
Mindre utstyrskaffelser	190 202	1 120
Leie av maskiner, inventar og lignende	94 139	196 095
Kjøp av fremmede tjenester	932 511	897 852
Reiser og diett	1 288 636	984 330
Øvrige driftsutgifter	2 035 687	2 904 800
Sum andre utbetalinger til drift	5 335 576	5 773 535

Virksomhet: KX - Foreldreutvalgene for grunnskoleringen og barnehager

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2016	31.12.2015
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0

	31.12.2016	31.12.2015
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	0	0
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	0	0

Virksomhet: KX - Foreldreutvalgene for grunnskoleringen og barnehager

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2016	31.12.2015
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende	0	0
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Beredskapsanskaffelser	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	0	0
Sum utbetaling til investeringer	0	0

	31.12.2016	31.12.2015
<i>Utbetaling til kjøp av aksjer</i>		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

Virksomhet: Foreldreutvalgene for grunnsopplæringen og barnehager

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2016	31.12.2015
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0

Virksomhet: Foreldreutvalgene for grunnsopplæringen og barnehager

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2016	31.12.2015
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0

Virksomhet: Foreldreutvalgene for grunnsopplæringen og barnehager

Rapport kjørt: 01.02.2017

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2016 Spesifisering av bokført avregning med statskassen	31.12.2016 Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	0	0	0
Andre fordringer	0	0	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
Sum	0	0	0
Langsiktig gjeld			
Ammen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-21 705	0	-21 705
Skyldig skattetrekk	-412 473	-412 473	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Ammen kortsiktig gjeld	0	0	0
Sum	-434 178	-412 473	-21 705
Sum	-434 178	-412 473	-21 705

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 8 B

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selskapet	Balanseført verdi i regnskap*
<i>Aksjer</i>							
Selskap 1							
Selskap 2							
Selskap 3							
Balanseført verdi 31.12.2016							0

* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.